

2 Charakteristika školy

2.1 Velikost a úplnost školy

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace je malotřídní škola s pěti postupnými ročníky. Na prvním stupni je vyučováno ve dvou třídách pět ročníků.

Vybrané ukazatele				
Školní rok	Počet tříd/počet ročníků	Počet žáků	Počet oddělení školní družiny	Přepočtený počet ped. pracovníků
2014/2015	2/5	26	1	2,275
2015/2016	2/5	29	1	3,35
2016/2017	2/5	34	1	3,83
2017/2018	2/5	25	1	3,65
2018/2019	2/5	23	1	3,65
2019/2020	2/4	17	1	3,65
2020/2021	2/4	19	1	3,65
2021/2022	2/4	13	1	3,65
2022/2023 předpoklad	2/5	16	1	3,65

Budova základní školy je situována v oblasti středu obce Černá Voda s dobrou dostupností autobusové dopravy. Jedná se o budovu s mnohaletou školní tradicí, v listopadu 2016 oslavila škola 70 let od otevření školy jako české.

2.2 Vybavení školy

Škola disponuje jednou tělocvičnou, workout hřištěm a menším travnatým fotbalovým hřištěm. Ve škole byla počítačová učebna, kterou jsme po domluvě se zřizovatelem přenechali jako sídlo obecní knihovny a počítače jsou k dispozici žákům v jejich kmenových třídách, nejen cíleně pro výuku Informatiky, ale kdykoli při výuce ve všech předmětech. Taneční sál pro volnočasové aktivity a nácviky, sportovní aktivity, přednášky, divadelní představení, projekty, apod. Součástí školy je i školní pozemek se zahradou pro výuku v rámci všech předmětů. V budově je školní kuchyně s jídelnou. Budova školy je dostatečně velká, máme k výuce dostatečné prostory. Využíváme kromě kmenových tříd také samostatnou učebnu Anglického jazyka a samostatnou učebnu pro výuku pracovních činností a výtvarné výchovy. K výuce Hudební výchovy je ve třídě k dispozici klavír. Využíváme i multifunkční hřiště vzdálené cca 50 m k tělesné výchově a taktéž

pro aktivity v rámci ostatních předmětů. V těsné blízkosti školní zahrady a hřiště je les, který často v rámci výuky využíváme. Další součástí školy je Mateřská škola s jedním oddělením, která ke své činnosti používá zařízení Základní školy a hřiště umístěná v areálu školy. Provozujeme školní družinu a odpolední volnočasové aktivity. Počítačová síť obsahující cca 15 počítačů instalovaná ve škole umožňuje žákům přístup na internet.

Škola má světlé, čisté a estetické prostory. Na vzhledu školy se podílejí ve velké míře také žáci a učitelé. Škola má kvalitní hygienické zázemí (šatny, WC, sprchy v souladu s normami). V době volna a přestávek žáci mohou využívat herní prvky (stolní tenis, stolní hokej, stolní fotbal a další) a odpočinkové koutky na chodbách. Všichni vyučující mají ve sborovně své pracovní stoly vybavené PC, které jsou zapojené do sítě. Mají volný přístup na internet, používají tiskárnu i kopírku a společně se zde schází. Je zde umístěna učitelská knihovna. Sportovní areál mohou ve volném čase využívat i učitelé. Materiální vybavení je dostatečné, na tvorbě mnoha pomůcek se podílejí i sami žáci.

2.3 Ročníkové a celoškolení projekty

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazované formy projektů jsou: ročníkové (krátkodobé, celoroční) a celoškolení (taktéž krátkodobé i celoroční). Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků. Projekty vznikají na základě aktuálních učebních plánů.

2.4 Spolupráce s rodiči

Informovanost rodičů o plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků

Rodiče jsou o průběhu vzdělávání žáků informováni průběžně mimo jiné v žákovských knížkách, na třídních schůzkách nebo konzultacích jednotlivých vyučujících. Dobrá komunikace s rodiči je jedním z hlavních cílů školy. Velmi podstatné pro správnou realizaci školního vzdělávacího programu je zapojení rodičů do procesu vzdělávání svých dětí, toho není možné bez kvalitní vzájemné komunikace dosáhnout. Již v minulých letech se rodiče účastnili zahájení školního roku a vydávání vysvědčení v prvním ročníku. Rodiče mají možnost komunikovat se školou elektronickou poštou, telefonicky a individuálně podle potřeby vždy v budově školy.

Školská rada

Zájmem školy je, aby i v podmínkách platnosti nové školské legislativy zřízená školská rada pokračovala v činnosti stávající rady školy.

2.5 Partneři školy

Jsme školou úzce spolupracující s jednotlivými složkami a zájmovými seskupeními obce Černá Voda. S nimi spoluorganizujeme kulturní a sportovní akce.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Pojetí školního vzdělávacího programu

Základní vzdělávání musí být užitečnou službou občanům a má reflektovat i jejich očekávání a individuální potřeby. Takového cíle nelze dosáhnout, aniž by se změnilo tradiční chápání funkcí školy. Posláním školy v takovém případě nemůže být pouhé zprostředkování sumy vědomostí a zkoušení žáků z faktografických přehledů.

V našem pojetí je škola místem, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení se. A to nikoli encyklopedickým vědomostem, ale pro život důležitým kompetencím učit se, řešit problémy a sociálním dovednostem. Charakter práce pak má v dětech mimo jiné podporovat pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení.

Takto formulovaný obecný koncepční záměr školního vzdělávacího programu vychází z přesvědčení, že kvalita vzdělávací služby školy nemá být primárně posuzována podle tradičně chápaných tzv. vzdělávacích výsledků. Za tyto výsledky bývají nezdůvodněně považovány pouhé faktografické znalosti žáků zjišťované testováním.

Naší prvořadou ambicí je proměnit školu v prostředí, kde se dětem s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně.

O podobnou proměnu školy se společně s rodiči našich žáků a odborníky z pedagogické veřejnosti chceme snažit, připojit se ke vzdělávacím trendům v Evropě a rozvíjet u žáků kompetence, které jsou nezbytné pro život v Evropě v 21. století. V rámci procesu vzdělávání se věnujeme mimo jiné kompetencím, které vycházejí z RVP:

3.2 Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program „Škola hrou do života“ vychází z koncepce vzdělávání, a to obsahem vzdělání, demokratickými principy, respektováním žáka jako osobnosti, širokou nabídkou, diferencovaným přístupem, vztahy ve škole, naplňováním nejzákladnějších potřeb, společnými prožitky učitelů, rodičů a žáků, zapojením školy do veřejného života, schopností svobodné a tvůrčí práce, samostatného myšlení a odpovědného rozhodování, chápání globálních vztahů, spřízněnosti s přírodou a jejími zákony, souladem s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami a demokratickými občanskými postoji. Školní vzdělávací program klade důraz na všestranný rozvoj osobnosti každého jedince.

Umožnit žákům osvojit si strategie a motivovat je pro celoživotní učení.

Podpora dětí k učení se:

- Vybírat si a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro aktivní a efektivní učení,
- vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení a v praktickém životě,
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie.

Podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a ke schopnosti řešit problémy.

Podpora dětí k učení se:

- Samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- uvádět věci a znalosti do souvislostí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy,
- volit vhodné způsoby řešení úkolů, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů, aplikovat osvědčené postupy při řešení obdobných nebo nových úkolů a situací.

Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.

Podpora dětí k učení se:

- Formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- naslouchat jiným a porozumět jim,
- obhajovat vlastní názor vhodnou a kultivovanou argumentací.

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Podpora dětí k učení se:

- Spolupracovat ve skupině při řešení daného úkolu, podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a na utváření příjemné atmosféry v týmu,
- aktivně přispívat k diskusi, umět v diskusi obhajovat vlastní názor, ale i respektovat zkušenosti a názory jiných.

Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti.

Podpora dětí k učení se:

- Mít sebevědomé vystupování, pozitivní představu o sobě samém, ale současně schopnost vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory,
- řešit praktické problémy a životní situace na základě pochopení principů, jimiž se společnost řídí, znát svá práva i povinnosti,
- schopnosti hodnotit výsledky vlastní činnosti i činnosti jiných.

Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.

Podpora dětí k učení se:

- Schopnosti ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot,
- vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory.

Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní i sociální zdraví a být za ně odpovědný.

Podpora dětí k učení se:

- Schopnosti ochrany vlastního zdraví i zdraví ostatních,
- používat bezpečně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat dohodnutá pravidla, povinnosti a závazky, rozhodovat se správně, zodpovědně a s ohledem na své zdraví i zdraví jiných,
- dle svých možností poskytnout účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví.

Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.

Podpora dětí k učení se:

- Vnímání kulturní i historické dědictví jako významný fenomén,
- být vnímavý k tradicím a kulturním hodnotám jiných.

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Podpora dětí k učení se:

- Využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost,
- rozvíjet své podnikatelské myšlení, orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru, chápat podstatu, cíl a riziko podnikání.

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Role učitele je vnímána jako práce nenápadného režiséra při kooperativní práci. Pedagog musí být dovedným organizátorem i vyučujícím, musí umět plánovat. Práce pedagoga předpokládá tedy jisté manažerské schopnosti (jinak řečeno – musí být kompetentní).

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčových kompetencí žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

- Využívání různých zdrojů informací,
kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, digitální např.:
- učitelé učí žáky pracovat s různými zdroji informací (tištěnými, elektronickými, apod.)
- Využívání nových vyučovacích metod a organizačních forem výuky, při kterých jsou vytvářeny vhodné podmínky pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků (moderní pedagogické trendy, skupinová práce, dialog, projekty, integrace výukových oblastí atd.),
kompetence komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní, digitální např.:

- škola organizuje tematicky zaměřené projekty a exkurze, kde si žáci ověřují využitelnost školních poznatků v praxi.
- Spolupráce s rodiči a dalšími institucemi – rada školy, (komunitní skupinové aktivity, obec, pedagogicko-psychologická poradna, občanská sdružení atd.),
kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní např.:
- žáci se účastní veřejných odborných i kulturních akcí, na kterých aktivně vystupují se svými příspěvky.
- Proměna klimatu školy (tvůrčí, partnerská komunikace mezi učitelem a žákem, týmová práce, bezpečnost, tolerance k odlišnostem).
kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské a pracovní

3.4 Strategie naplňování klíčových kompetencí

V celkovém pojetí vzdělávání na naší škole jsou převážně uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti jako celku, tudíž i kombinovaně k rozvoji všech klíčových kompetencí. Naplňování jednotlivých klíčových kompetencí ve vzdělávacím procesu žáků je možno izolovaně popsat následujícím způsobem.

Kompetence k řešení problémů rozvíjíme zejména učením v souvislostech, to znamená, že neučíme izolovaná data jednotlivých oborů, ale u dětí vytváříme ucelený obraz světa. Žákům jsou předkládány takové úkoly jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti resp. vzdělávacích oblastí a tudíž i více přístupů k řešení. Tyto kompetence rozvíjíme také využíváním co největšího množství zdrojů informací – prací s knihou, internetem, praktickými pokusy, vlastním výzkumem žáků. Ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční úlohy. Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných, mediálních a počítačových, včetně internetu, sociálních sítí, aby je uměli vyhledávat, třídít a vhodným způsobem využívat.

Kompetence k učení rozvíjíme individuálně podle dané situace u každého žáka. Hlavními strategiemi jsou kooperativní učení, práce s chybou a rozvoj sebehodnocení žáků. Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem vyhledávání informací. Žáky vedeme sebehodnocení. Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch. Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost. Žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád. Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos.

Kompetence komunikativní rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, v komunitních kruzích, při zpracovávání školních projektů z nejrůznějších oblastí a jejich výstupů. Vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami, zároveň i s dětmi z MŠ. Pomáháme předškolním dětem z MŠ s přechodem a začleňováním se do ZŠ. (Předškoláci se 1x měsíčně účastní výuky v 1. ročníku, ve které se aktivně zapojují.) Podporujeme komunikaci s jinými školami – ostatní malotřídní školy-spolupráce, soutěže, sportovní, kulturní akce.

Kompetence sociální a personální budujeme formami sociálního učení. Snažíme se děti zapojit do organizace činnosti školy. V rámci skupinového vyučování žáci přejímají různé role. Rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých.

Kompetence občanské rozvíjíme hlavně učením sociálním, metodami sebepoznávání a seznamováním žáků s jejich právy, odpovědností a povinnostmi. Žáci jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice. Žáky vedeme k třídění odpadů.

Kompetence pracovní u žáků rozvíjíme opět formou projektové činnosti, skupinové a individuální práce. Důležitou cestou k uvědomění si důležitosti znalosti pracovních postupů a dovednosti používat pracovní nástroje v nejširším smyslu je hodnocení a sebehodnocení všech činností, které žáci provádějí. Pomáháme žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci.

Kompetence digitální postupně zavádíme použití digitálních zařízení, aplikací a služeb do všech částí učení, tak že žáci získávají přehled o možnostech využití digitálních technologií, o výhodách, ale také o situacích ohrožujících bezpečnost zařízení i dat a o situacích s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých žáci používají znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je uvedeno v tabulce, která je součástí tohoto bodu.

1.OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Přínos k rozvoji osobnosti žáka:

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá ke zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy:

1.1.Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

2.Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí

1.3.Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání-regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

1.4.Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času;

dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích

1.5.Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

1.6.Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

1.7.Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

1.8.Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

1.9.Kooperace a kompetence – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací, soutěže, konkurence

1.10.Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

1.11.Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

2.VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Přínos k rozvoji osobnosti žáka:

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností:

- vede k aktivnímu postoji
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším

- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy:

2.1.Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

2.2.Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciací, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)

2.3.Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí

2.4.Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

3.VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Přínos k rozvoji osobnosti žáka:

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života

- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy:

3.1.Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

3.2.Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

3.3.Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

4.MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Prínos k rozvoji osobnosti žáka:

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturní kontakty k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy:

4.1.Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě

4.2.Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvi k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

4.3.Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

4.4.Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

4.5.Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a příspěvi každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení se podle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

5.ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Přínos k rozvoji osobnosti žáka:

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady žádoucího i nežádoucího jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy:

5.1. Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

5.2. Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

5.2. Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

5.3. Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Přínos k rozvoji osobnosti žáka:

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zejména zpravodajských)

- umožňuje získat představu o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy:

6.1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

6.2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médií jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

6.3. Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

6.4. Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

6.5. Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

6.6. Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

6.7.Práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Tematický okruh průřezového tématu	Předmět	Učivo	Ročník
	Osobnostní a sociální výchova		
Rozvoj schopností poznávání	AJ	poznávání cizího jazyka	1. - 5.
	AJ	Pozdravy	1. - 3.
	AJ	Barvy	1. - 3.
	AJ	Čísla	1. - 3.
	AJ	Moje rodina	3. - 5.
	AJ	Můj týden	4. - 5.
	AJ	Předložky místa	3. - 5.
	AJ	Popis obrázku	3. - 5.
	ČJ	Upevňování čtenářských a dovedností a návyků, přirozená intonace	1. - 5.
	ČJ	Pozdrav, oslovení, omluva, žádost, vzkaz, zpráva	1. - 5.
	M	Čtení a zápis čísel, vztahy menší, větší, rovno, znaménka <, >, =	1. - 5.
	M	Sčítání a odčítání v oboru 0 - 20 bez a s přechodem přes základ	1. - 2.
	M	Manipulace s předměty a prvky	1.
	M	Číselná osa, pojmy hned před, hned za, před, za	1. - 5.
	M	Slovní úlohy	1. - 5.
	M	Sčítání a odčítání v oboru do 100, násobilka 1, 2, 3, 4, 5, 10	2.
	M	Sčítání a odčítání v oboru do 1000, násobilka 6, 7, 8, 9	3.
	M	Dovednosti pro učení	4. - 5.
	ČAJŠ	Mezilidské vztahy	1. - 5.
	INF	Základní funkce počítače, klávesnice, myš	4. - 5.
	INF	Výukové programy, počítačové hry	1. - 5.

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

	INF	Práce s informací	4. - 5.	
	VV	Interpretace obrazového vyjádření	1. - 3.	
Sebepoznání a sebepojetí	ČJ	Tvarosloví	5.	
	ČAJŠ	Současnost a minulost v našem životě	4. - 5.	
	ČAJŠ	Péče o zdraví, lidské tělo	4. - 5.	
	TV	Rozcvička, uklidnění po zátěži	1. - 5.	
	TV	Plavecké dovednosti	1. - 5.	
	TV	Rozcvička	1. - 5.	
	Seberegulace a sebeorganizace	M	Kontrola výsledků	3. - 5.
ČAJŠ		Prevence návykových látek	4. - 5.	
TV		Správné držení těla	1. - 5.	
Psychohygiena	ČAJŠ	Úraz	1.	
	ČAJŠ	Dobrý vztah k sobě samému	5.	
	ČAJŠ	Duševní hygiena	4.	
	ČAJŠ	Chování v krizových situacích	4. - 5.	
	HV	Psychohygiena - správné dýchání, postoj	1. - 5.	
	VV	Projev emocí v malbě	4. - 5.	
	Kreativita	ČJ	Rozvoj slovní zásoby	1. - 5.
ČJ		Reprodukce textu, atmosféra příběhu	1. - 5.	
ČJ		Cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity	1. - 5.	
M		Orientace v prostoru	1. - 5.	
M		Slovní úlohy ze života dětí	1. - 5.	
M		Netradiční slovní úlohy, prostorová představivost	1. - 5.	
HV		Hra na Orffovy nástroje	1. - 5.	
HV		Pohybový doprovod znějící hudby, taktování, hra na tělo	1. - 5.	
HV		Hudební hry, hra na tělo	1. - 5.	
VV		Různé výtvarné techniky	1. - 5.	
VV		Hra s barvou	1. - 5.	
VV		Experimenování s materiály	1. - 5.	
VV		Techniky plastického vyjádření	4. - 5.	
Poznávání lidí		ČJ	Slova přejetá z cizích jazyků	3.

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

	ČJ	Cizí slova	5.
	INF	Internet	4. - 5.
	ČAJS	Rasy, národy	1. - 3.
	ČAJS	Sexuální výchova	1. - 5.
	HV	Taneční hra se zpěvem	1. - 5.
	TV	Sportovní utkání	1. - 5.
	TV	Pojmy závod a soutěž	1. - 5.
Mezilidské vztahy	ČAJS	Sexuální výchova	1. - 5.
	AJ	Osobní údaje	3. - 5.
	AJ	Moje rodina	1. - 5.
	AJ	Škola, třída	3. - 4.
	AJ	Rozhovor na téma: „Jak se máš?“	3. - 5.
	AJ	Můj byt, můj dům	4. - 5.
	AJ	Město - budovy a obchody	4. - 5.
	AJ	Počítače	4. - 5.
	AJ	Povolání	4. - 5.
	ČAJS	Život v rodině	1.
	ČAJS	Proměny způsobu života v minulosti a přítomnosti	1. - 5.
	ČAJS	Rodina	3.
	VV	Interpretace díla	4. - 5.
	VV	Komunikační účinek díla	4. - 5.
	PČ	Správné stolování	1. - 5.
Komunikace	ČJ	Tvořivé činnosti s textem	1. - 5.
	ČJ	Specifické komunikační dovedosti	3. - 5.
	ČJ	Cvičení pozorování empatického a aktivního naslouchání	1. - 5.
	ČJ	Členění jazykového projevu	1. - 5.
	ČJ	Souvislé jazykové projevy, osnova	1. - 5.
	AJ	Slovní zásoba	1. - 5.
	AJ	Osobní údaje	3. - 5.
	AJ	Kolik je hodin?	3. - 5.
	AJ	Škola, třída	3. - 5.
	AJ	Rozhovor na téma: „Jak se máš?“	3. - 5.
	AJ	Ve městě	4. - 5.
	AJ	Počítače	4. - 5.
	AJ	Byt, dům	4. - 5.
Kooperace a kompetice	ČJ	Komunikační žánry a pravidla	1. - 5.

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

	ČJ	Rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci	3.
	ČJ	Výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů, zdvořilostních obrátů	2. - 3.
	VV	Přírodní materiály	1. - 5.
	VV	Dotváření přírodnin	4. - 5.
	VV	Samostatná tvorba	4. - 5.
	PČ	Příprava pokrmů	1. - 5.
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČJ	Rozvoj souvislého a spisovného vyjadřování	1. - 5.
	ČJ	Problémy v seberegulaci, pravopis	1. - 5.
	ČJ	Věcné čtení	1. - 5.
	M	Číselná osa	1. - 5.
	M	Práce se stavebnicí, použití logiky	1. - 5.
	ČAJS	Vztahy mezi lidmi, mezi spolužáky	1. - 5.
Hodnoty, postoje, praktická etika	TV	Chování a jednání v duchu fair play	1. - 5.
	ČAJS	Komunikace, pravidla dialogu	4. - 5.
Výchova demokratického člověka			
Občanská společnost a škola	ČAJS	Začíná škola	1. - 3.
	ČAJS	Škola, obec, místní krajina	1. - 3.
Občan, občanská společnost a stát	ČAJS	Obec, místní krajina, státní symboly	3.
	ČAJS	Státní symboly	4. - 5.
	ČAJS	Naše vlast	4. - 5.
Formy participace občanů v politickém životě	ČAJS	ČR- státní zařízení, orgány státní moci, státní symboly, osobnosti politiky	4. - 5.
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	ČAJS	Regionální památky	1. - 3.
	ČAJS	Lidská práva, práva dítěte	4. - 5.
	ČAJS	Současnost a minulost v našem životě	4. - 5.
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech			

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

Evropa a svět nás zajímá	AJ	Pozdravy	1. - 3.
	AJ	Škola	3. - 5.
	AJ	Uk a USA	4. - 5.
	HV	Obsah písní	1. - 5.
	VV	Vyjádření osobního postoje žáka	1. - 5.
Objevujeme Evropu a svět	AJ	Pozdravy	1. - 3.
	AJ	Škola	3. - 5.
	AJ	Uk a USA	4. - 5.
	AJ	Kde jsme už byli na dovolené, setkání s cizím jazykem	1. - 2.
	AJ	Zážitky a zkušenosti z Evropy a světa, setkání s cizím jazykem, kulturou	1. - 2.
	INF	Internet, vyhledávací portály	4. - 5.
	VV	Vizuálně obrazná vyjádření	4. - 5.
Jsme Evropané	AJ	Pozdravy	1. - 3.
	AJ	Škola	3. - 5.
	AJ	Uk a USA	4. - 5.
	ČJ	Historie literatury	3. - 5.
	VL	Evropa a svět, cestování	4. - 5.
	VL	Současnost a minulost v našem životě	4. - 5.
Multikulturní výchova			
Kulturní diference	VV	Části a proporce lidského těla	5.
Lidské vztahy	ČJ	Mezilidské vztahy, morální normy, tolerance	3.
	INF	Základní ovládání testového editoru	4. - 5.
	ČAJS	Život v rodině	1. - 3.
	HV	Poslech	1. - 5.
Etnický původ	ČJ	Volná reprodukce textu, dramatizace	1. - 5.
	ČAJS	Chování lidí	1. - 3.
	ČAJS	Právo a spravedlnost	4. - 5.
	HV	Rozdělení hudebních nástrojů	1. - 5.
Multikulturalita	ČJ	Tvoření slov	3. - 5.
	ČJ	Činnosti s textem, vlastní tvorba	1. - 5.
	ČJ	Naslouchání druhým, vstřícný postoj	3.

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

	AJ	Kultura a zvyky v anglicky mluvících zemích	1. - 5.
	AJ	Pozdravy	1. - 3
	AJ	Škola	3. - 5.
	AJ	UK a USA	4. - 5.
	VV	Manipulace s objekty, vlastnosti objektů a různých tvarů	1. - 5.
	HV	Poslechové skladby	1. - 5.
Princip solidárního smíru a solidarity	ČAJS	Život v rodině, každý člověk je jiný	1. - 3.
	ČAJS	Chování lidí	1. - 3.
Enviromentální výchova			
Ekosystémy	ČAJS	Venkovská a městská sídla, fotosyntéza	1. - 3.
	ČAJS	Podnebné pásy - fauna a flora	4. - 5.
	ČAJS	Zákl. formy vlastnictví, peníze a jejich používání	4. - 5.
	ČAJS	Kulturní krajina	4. - 5.
	PČ	Pěstování rostlin (pozorování rostlin)	1. - 5
Základní podmínky života	ČAJS	Podzm, zima, jaro, léto	1. - 3.
	ČAJS	Rozmanitost podmínek života na Zemi	3.
	ČAJS	Životní podmínky	4. - 5.
	ČAJS	Dělení organismů, práce s atlasy	4- - 5.
	HV	Obsah písní	1. - 5 .
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	HV	Obsah písní	1. - 5.
	PČ	Práce s papírem	1. - 5.
	PČ	Základní vlastnosti drobného materiálu	1. - 5.
	PČ	Péče o pokojové rostliny	1. - 5.
	PČ	Pěstitelské práce (rostliny)	1. - 5.
Vztah člověka k prostředí	ČAJS	Ohleduplné chování člověka k přírodě a ochrana přírody	4. - 5.
	ČAJS	Životní prostředí	4. - 5.
	ČAJS	Základní globální problémy	4. - 5.
	ČAJS	Živá a neživá příroda	1. - 5.
	ČAJS	Orientace na mapě, plánu, zeměpisné pojmy	4. - 5.

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

	HV	Obsah písní	1. - 5.
	PČ	Papír (práce s papírem)	1. - 5.
	M	Naše obec - matematizace	4. - 5.
Mediální výchova			
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČJ	Praktické čtení, věcné čtení	1. - 5.
	ČJ	Tolerance, řešení konfliktních situací, svobodná volba	1. - 5.
	ČJ	Vnímání mluveného a psaného projevu, dialog, argumentace	1. - 5.
	INF	Internet	4. - 5.
	HV	Poslech písní a skladeb z televize a rádia	1. - 5.
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	INF	Internet	4. - 5.
	ČJ	Základní komunikační pravidla	5.
Fungování a vliv médií ve společnosti	ČJ	Základní komunikační pravidla	5.
	ČJ	Porovnávání názorů, tolerance, řešení konfliktních situací, svobodná volba	4. - 5.
	ČAJS	Mezi lidmi	1. - 3.
	ČAJS	Informace získané ze zpráv	3.
Tvorba mediálního sdělení	INF	Klávesnice	4. - 5.
Práce v realizačním týmu	ČJ	Základní komunikační pravidla	4. - 5.
	ČAJS	Živé a neživé přírodniny, živá příroda, ekosystémy	3. - 4.
	ČAJS	Kraje ČR	4. - 5.
	ČAJS	Regiony ČR	4. - 5.

3.6. Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby zajišťuje výchovný poradce (ředitelka školy) a metodik prevence společně s třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky.

Zaměření poradenských služeb:

- Poradenství žákům v oblasti učebních postupů, stylů a strategií, poradenství rodičům žáka ve výchově a vzdělávání,
- poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu,
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů – rodině a žákovi, postupy řešení ve spolupráci výchovného poradce a pedagogických pracovníků,

- poradenství v obtížných životních situacích žákům, rodičům v souvislosti s výchovou dětí,
- kariérové poradenství, volba školy,
- poradenství při integraci žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků z odlišného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním,
- poradenství ke vzdělávání mimořádně nadaných žáků,
- metodická podpora učitelů v psychologických a speciálně pedagogických dovednostech při pedagogické práci s žáky,
- poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi, dlouhodobá spolupráce s externí školní psycholožkou

Výchovný poradce realizuje konzultační hodiny pro rodiče podle individuální potřeby žáků a rodičů.

Kariérové poradenství

Výchovný poradce poskytuje kariérové poradenství žákům a rodičům žáků, ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy zajišťuje organizaci přihlašování a přestupu k dalšímu vzdělávání. Ve spolupráci s poradenskými zařízeními je vytvářena nabídka diagnostiky k zaměření žáka vzhledem k dalšímu vzdělávání.

Prevence sociálně patologických jevů

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok a dlouhodobý (5 let) Plán školní preventivní strategie 2022-2026. Koordinuje jejich realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky - otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace s rodiči atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat.

Metodik a výchovný poradce jsou v kontaktu s externí školní psycholožkou, s oddělením péče o dítě příslušných úřadů a kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytujícími služby v této oblasti. Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech koordinuje postup. Výchovný poradce svolává setkání s rodiči, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence soc. pat. jevů, využívá vybrané programy.

Psychologická péče

Na třídní učitele a výchovného poradce školy se mohou žáci kdykoli ve škole obrátit a požádat ho o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Výchovný poradce školy pomáhá s řešením konfliktů mezi žáky, podporuje optimální komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky (mediace). Podporuje rozvoj pozitivních vztahů a řešení konfliktů v rámci třídy. Nabízí individuální pohovory rodičům v případě psychosociální krize v souvislosti s výchovou, péčí o děti, vztahem mezi rodičem a dítětem. Poskytuje konzultace a podporu učitelům v práci s žákem s potížemi v učení, v chování, v sebepojetí, ve vztahu k učiteli, k druhým lidem. Podává informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči. Škola dlouhodobě spolupracuje s dětskou psycholožkou Mgr. Terezou Nátrovou, která funguje jako externí školní psycholog.

3.7. Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola je otevřená žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním i žákům talentovaným, žákům s mimořádným nadáním.

Pokud se při vzdělávání žáka projeví potřeba dílčích úprav, uplatníme podpůrná opatření prvního stupně. Jedná – li se o drobné úpravy v rámci výuky jednoho předmětu, je úprava věcí individualizace výuky a práce jednoho pedagoga. Pokud úpravy vyžadují spolupráci více pedagogů, vypracujeme plán pedagogické podpory (PLPP). Ten obsahuje popis obtíží žáka, minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání žáka s SVP. Na jeho vypracování se zpravidla podílí třídní učitel, vyučující konkrétních předmětů a výchovný poradce, případně i

asistent pedagoga, pokud je v dané třídě. Do procesu přípravy PLPP patří dle potřeby i schůzky s rodiči, vedením školy a žákem samotným. Tento plán průběžně vyhodnocujeme a aktualizujeme v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP vyhodnotíme, zda je poskytování podpůrných opatření prvního stupně dostačující pro dosažení stanovených cílů.

V případě, že podpůrná opatření prvního stupně nepostačují k naplnění vzdělávacích potřeb žáka, doporučíme jeho zákonným zástupcům využít poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Zajistíme zprostředkování podkladů pro ŠPZ. Další postup při zabezpečení vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními se řídí doporučením ŠPZ. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně škola poskytuje žákovi bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. Ve spolupráci se školským poradenským zařízením, dítětem/žákem a jeho zákonným zástupcem škola jejich poskytování průběžně vyhodnocuje.

Na vypracování IVP (na základě doporučení ŠPZ) se podílí vyučující konkrétních předmětů, třídní učitel, výchovný poradce. Do celého procesu přípravy jsou zapojeni i zákonní zástupci žáka, žák samotný a vedení školy.

Zabezpečení vzdělávání žáků s LMP:

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3. a 5. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením.

Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portále RVP.CZ.

Při komunikaci se zákonnými zástupci budeme dbát těchto zásad:

- vytvoření klidné atmosféry (pochvala dítěte, optimismus)
- dopřání dostatku času pro rozhovor se zákonnými zástupci
- popsání (nehodnocení) situací, chování a příhod se žákem (nedávat dítěti „nálepky“)
- uvádění zdrojů svých informací (totéž umožnit zákonným zástupcům)
- ujasnění si pojmů spolu se zákonnými zástupci (nastolení „pravidel hry“)
- snaha citlivě zákonným zástupcům poradit a nabídnout jim pomoc

Zásady práce se žáky se specifickými vzdělávacími potřebami:

- respektování zvláštností a možností žáka
- včasné poskytnutí speciální pomoci
- dodržení jednotlivých vývojových etap
- utvoření optimálního pracovního prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry
- zajištění kompenzačních a didaktických pomůcek, poskytování přiznaných podpůrných opatření
- užívání speciálních metod a forem při práci
- dodržení zásady všestrannosti (dbáme na to, aby dítě mohlo své znevýhodnění kompenzovat i jinými činnostmi, v nichž je úspěšné)
- dodržení zásady soustavnosti (snaha zapojit žáka do všech vzdělávacích aktivit)
- kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků
- podporování snahy, pochvala při sebemenším zlepšení výkonu, nedostatky neporovnávat s ostatními
- dodržení častých přestávek, střídání pracovního tempa
- zařazování relaxačního cvičení
- v případě potřeby vypracování plánů pedagogické podpory
- na základě doporučení ŠPZ vypracování individuálních vzdělávacích plánů
- možnost rozložení učiva do více ročníků
- zajištění skupinové nebo individuální péče
- snížení počtu žáků ve třídě
- případná pomoc asistenta pedagoga

Hodnocení žáků s SVP

Při hodnocení žáků s priznanými podpůrnými opatřeními využíváme dle charakteru SVP a na základě doporučení ŠPZ a žádosti zákonných zástupců žáka rovněž slovní hodnocení nebo kombinaci známek a slovního hodnocení.

Vzdělávání a začleňování cizinců Žák – cizinec („žák s odlišným mateřským jazykem“):

- žáci, jejichž rodiče mají jiné občanství než české
- děti občanů ze států Evropské unie
- děti cizinců s mezinárodní ochranou formou azylu nebo doplňkové ochrany
- děti ostatních cizinců (ze třetích zemí)

Do skupiny dětí s podobnými, zejména jazykovými potřebami, patří i

- děti z migrantských rodin s českým občanstvím
- děti krajanů navracejících se zpět do ČR po dlouhodobých pobytech v zahraničí,
- děti z bilingvní rodiny, kde dominuje jiný než český jazyk,

Povinná školní docházka žáků – cizinců o týká se všech dětí cizinců pobývajících na území ČR déle než 90 dnů (s mezinárodní ochranou formou azylu nebo doplňkové ochrany, ze zemí EU i ze třetích zemí)

- mají právo na školní stravování a zájmové vzdělávání poskytované školou
- ZŠ mohou navštěvovat nejdéle do konce školního roku, v němž dosáhnou sedmnáctého roku věku (event. podle § 55 školského zákona do osmnáctého roku)

a) Povinná školní docházka se vztahuje na žáky – cizince při pobytu na území České republiky delším než 90 dnů (z. 561/2004 Sb. – školský zákon, § 36, odst. 2). Tito žáci jsou přijímáni k předškolnímu i základnímu vzdělávání na základě písemné žádosti zákonného zástupce, prokázání oprávněnosti k pobytu v ČR a předložení kopie osobního dokladu (zejména Rodného listu).

b) Ke školnímu stravování a vzdělávání ve školní družině jsou přijatí žáci – cizinci zařazováni podle stejných pravidel jako občané ČR.

c) O zařazení žáka do příslušného ročníku rozhodne ředitel školy na základě předložených dokladů o dosavadním vzdělání a případně své rozhodnutí konzultuje se závěry komise (např. u žáků starších 6 let, kteří již absolvovali ve své zemi část školní docházky). Komise, ve složení výchovný poradce, učitelé/ky, přezkoumá úroveň znalostí v jednotlivých předmětech se zvláštním zaměřením na znalosti českého jazyka.

U žáka je nutné zohlednit:

- míru jeho znalosti češtiny
- míru odlišnosti jeho mateřského jazyka
- věk, ve kterém přišel do ČR
- délku pobytu v ČR

předchozí školní zkušenosti a úspěchy

- předchozí zkušenosti se vzdělávacím systémem apod.

d) Na výuku českého jazyka je možné integrovat žáka do nižšího ročníku, dle jeho úrovně znalosti ČJ.

e) Při vzdělávání žáka – cizince učitelé:

- využívají speciálních pedagogických metod a postupů
- poskytují individuální podporu v rámci výuky a její přípravy
- využívají poradenských služeb školy a školských poradenských zařízení
- pokud se jedná o žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, užívají vyrovnávací a podpůrná opatření
- na základě žádosti zákonného zástupce a doporučení PPP vzdělává žáka – cizince podle Individuálního vzdělávacího plánu, ve kterém se zohlední vyšší potřeba vzdělávání v českém jazyce
- využívají služby asistenta pedagoga o (pozici zřizuje ředitel školy na základě doporučení poradenského pracoviště a se souhlasem krajského úřadu)
- třídní učitel i ostatní vyučující jsou nápomocni při integraci žáka – cizince do třídního kolektivu a celého organismu školy
- pro plánování učiva a výuku samotnou zohledňují kulturní zázemí těchto žáků, které je pro úspěšnou pedagogickou práci a inkluzi těchto dětí naprosto zásadní

f) Vyučující ve spolupráci s TU průběžně sledují dosahované výsledky žáka a v případě potřeby lze navrhnout řediteli školy přezkoumání znalostí žáka komisí a jeho přestup do vyššího nebo nižšího ročníku.

Hodnocení žáků – cizinců

- Při hodnocení žáků-cizinců z předmětu český jazyk a literatura se musí přihlídnout k dosažené úrovni znalosti českého jazyka. Závažné nedostatky v úrovni znalosti českého jazyka se považují za objektivní příčinu, pro nehodnocení z tohoto předmětu. Zejména v průběhu prvního roku docházky ve škole.

- Úroveň znalosti českého jazyka se považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka - cizince. Především v počátečním období.

Formy hodnocení:

- slovní

- klasifikací

- klasifikací doplněnou slovním hodnocením

- Při hodnocení žáků – cizinců je dosažená úroveň znalosti českého jazyka považována za závažnou souvislost ovlivňující výkon v daném předmětu (2 po sobě jdoucí pololetí po zahájení docházky v České republice v předmětech mimo obor Český jazyk a literatura, 3 po sobě jdoucí pololetí v oboru Český jazyk a literatura.

- Škola nemá za povinnost doučování žáků – cizinců českému jazyku. V případě, že je žák – cizinec zařazen do skupiny žáků s SVP, řídí se jeho vzdělávání podmínkami uvedenými v kapitole Zabezpečení vzdělávání žáků se SVP. Uplatňujeme podpůrná opatření 1. stupně (např. PLPP) a v případě potřeby spolupracujeme se ŠPZ.

3.8. Péče o nadané a mimořádně nadané žáky

Žáci nadaní a mimořádně nadaní mají vzdělávací potřeby, na které je nutné reagovat. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především v těch vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje žakovo nadání. Zařazení nadaných a mimořádně nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých vyučovacích předmětech. Škola vyhledává a rozvíjí talent nadaných a mimořádně nadaných žáků, k zabezpečení jejich vzdělávání využívá podpůrná opatření. Při zjišťování nadání a mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm. Třídní učitel nebo vyučující konkrétního předmětu, ve kterém bylo zjištěno nebo se projevuje nadání žáka, sestaví ve spolupráci s výchovným poradcem plán pedagogické podpory (PLPP).

Do procesu přípravy PLPP patří zpravidla i schůzky se zákonnými zástupci, vedením školy a žákem samotným. Podle tohoto PLPP je pak realizována výuka žáka a je rovněž průběžně vyhodnocován a v případě potřeby upravován nebo je zákonným zástupcům doporučeno využití poradenské podpory ŠPZ. Po obdržení doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) k sestavení IVP nadaného či mimořádně nadaného žáka jsou okamžitě zahájeny práce na sestavení IVP, který je sestaven do jednoho měsíce od obdržení doporučení ŠPZ. IVP nadaného a mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP nadaného a mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel rovněž se zákonnými zástupci nadaného a mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Součástí IVP nadaného a mimořádně nadaného žáka je termín vyhodnocení naplňování IVP. IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok a může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předají informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP vedení školy, které zajistí jejich zaznamenání do školní matriky. Vyhodnocení plnění IVP proběhne po dohodě s příslušným pracovníkem školského poradenského zařízení nejpozději do 1 roku od začátku jeho

realizace. Za vyhodnocení plnění IVP odpovídá třídní učitel, který spolupracuje při vyhodnocení s vyučujícími učiteli.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu, možnosti práce s nadanými a mimořádně nadanými dětmi:

- předčasné nástup dítěte ke školní docházce
- nadaní a mimořádně nadaní žáci mohou navštěvovat vybrané hodiny ve vyšším ročníku (částečně nebo po celý školní rok)
- přeskočení známých částí učiva
- absolvování dvou ročníků v jednom školním roce
- obohacování vzdělávacího obsahu
- v rámci výuky učitel připravuje pro nadané žáky rozšiřující a prohlubující učivo
- umožňuje žákovi individuálně pracovat na složitějších a specifických úkolech (referáty, zajímavosti, projekty apod.)
- pracovat s naučnou literaturou a PC (encyklopedie, hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úkoly)
- tito žáci mohou být pověřováni vedením a řízením při skupinové práci nebo při učení ve dvojicích (pomoc méně nadanému žákovi)
- V rámci TV, estetických a technicky zaměřených předmětů klade učitel na tyto žáky vyšší nároky odpovídající jejich schopnostem a dovednostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině (např. při HV – doprovod na hudební nástroj, VV – zadání náročnější části úkolu). Žáci mohou reprezentovat školu při různých soutěžích. Jsou podporováni i v mimoškolních aktivitách. Může se stát, že tito žáci budou mít výkyvy v chování. Je nutno toto chování usměrňovat s pedagogickým optimismem, taktně, ale důsledně. Vést je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat slabším. Při vytváření pozitivního klimatu dbáme také na dostatečnou vnímavost okolí ke specifickým žákům. Je nutno respektovat, že vyniká-li žák v jedné oblasti, může být v jiné průměrný i slabý.

3.9. Školní družina

Činnost školní družiny jako prvku zájmového vzdělávání je propojena ve velké míře s prací žáků při vyučování. Vychovatelé se seznámili s cíli školního vzdělávacího programu a aktivně se v rámci jednotlivých pracovních skupin zapojili do úprav tohoto programu. K propojování dochází zejména při realizaci projektového vyučování.

3.10. Zájmové kroužky

Škola nabízí jako doplňkovou činnost volnočasové aktivity pro žáky v rámci činnosti kroužky se zaměřením sportovním, výtvarným a hudebním. Kroužky jsou na základě zjištěného zájmu žáků organizovány vždy v pololetním cyklu.

3.11. Řízení a organizace výuky

Řízení a koordinace práce učitelů

Učitelé v ročníku společně plánují vyučovací proces a koordinují výuku jednotlivých vzdělávacích oblastí tak, aby výuka tvořila smysluplný celek. Učitelé společně připravují celoroční plán výuky, který je konkretizován do měsíčních plánů a dále podrobněji do týdenních plánů. Připravují a realizují ročníkové projekty a celoškolské projekty.

Týmová setkání všech učitelů probíhají formou soustředění na počátku školního roku a několikrát v průběhu školního roku na pracovních dílnách. Učitelé se každý den scházejí ve sborovně, mají možnost okamžitě reagovat na výukové potřeby žáků.

V práci učitelů jsou podporovány aktivity tzv. vzájemných hospitací, které mají vnést do pedagogického procesu tvořivý přístup a prvky sebereflexe.

Řízení a koordinace práce žáků

Učivo je rozpracováno do dílčích celků. V rámci každého období musejí být do aktivit žáků zařazeny takové cíle a činnosti, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí žáků přiměřeně věku.

V úvodu probíhá motivace žáků k činnosti, ujasnění zásad práce i s důrazem na bezpečnost žáků, stanovení pracovních postupů, výběr témat a možných souvislostí a v neposlední řadě stanovování forem výstupů. Závěrem proběhne seznámení se s výstupy, závěry a celkové zhodnocení daných činností se zařazením prvků sebehodnocení.

Do výuky je nejčastěji zařazována práce dětí ve skupinách. Práce ve skupinách má charakter kooperativního a projektového učení. V této části pracují žáci víceméně samostatně. Spolupráce, učení se jeden od druhého, zvyšuje efektivitu vzdělávání. Přínosem je vytváření různých skupin podle vzdělávacích potřeb žáka.

V rámci vybraných témat nebo projektů může být práce žáků plánována společně pro více (všechny) ročníky, případně společná práce na projektu.

4 Učební plán

1. stupeň

Vzdělávací oblast	Zahrnuté obory	Vyučované předměty	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	Z toho disponibilní	Celkem	součet za oblast
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	8	8	7	6	6	2	35	44
	Anglický jazyk	Anglický jazyk	0	0	3	3	3	0	9	
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	5	5	5	5	5	5	25	39
Informatika	Informatika	Informatika	0	0	0	1	1	0	2	
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	2	2	2	3	3	1	12	
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	0	12	12
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2			
	Dramatická výchova									
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	3	3	3	3	3	5	15	15
	Člověk a jeho svět									
	Zdravotní tělesná výchova									
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	2	2	2	3	8	8
		Celkem:	21	21	24	26	26	16	118	118

5. Učební osnovy

5.1. Jazyk a jazyková komunikace

Obsahem vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacích oborů Český jazyk a literatura, Anglický jazyk stanovených RVP pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

- Český jazyk a literatura
- Anglický jazyk

Jsou zde integrovány vzdělávací obory:

- Český jazyk a literatura
- Anglický jazyk

Zařazená průřezová témata

Průřezová témata jsou zařazena pro celou vzdělávací oblast. Jsou uvedena v tabulce.

Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. stupně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

- Komunikační a slohová výchova – čtení, naslouchání, mluvený projev, písemný projev
- Jazyková výchova – zvuková stránka jazyka, slovní zásoba a tvoření slov, tvarosloví, skladba, pravopis
- Literární výchova – poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem, základní literární pojmy

Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení.

Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech. Žáci si tak vytváří předpoklady k úspěšnému dorozumívání s lidmi tím, že se učí interpretovat jejich vyjádření a reagovat na ně, učí se také porozumět sami sobě, své roli v různých komunikačních situacích, nalézt vlastní místo mezi vrstevníky i ve společnosti.

Výuka probíhá většinou v jednotlivých třídách. Tam, kde je to vhodné, jsou žáci děleni do skupin. Některá témata, jsou realizována formou krátkodobých projektů, při nichž může docházet k propojování žáků různých ročníků. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihoven, práce s knihou a texty na internetu. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, čtení s porozuměním.

Kompetence

Kompetence k učení

- Rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva,
- předkládat žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech,
- vést žáky k systematickému vedení a ukládání informací,
- vést žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování,
- seznamovat žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy,
- vést žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení.

Kompetence komunikativní

- Vést žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů,
- nabízet žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů,
- pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřovat slovní zásobu žáků,
- vést žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění.

Kompetence sociální a personální

- Vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy,
- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc.

Kompetence občanské

- Seznámit žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlovat jim jeho význam,
- podporovat v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby.

Kompetence pracovní

- Vést žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní,
- vést žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru.

Kompetence digitální

- vést žáky k používání digitálních technologií, využívat je při učení, k usnadnění práce,
- vést žáky k získávání, vyhledávání, posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálních obsahů

1. stupeň

Na 1. stupni je naším prvořadým cílem vytvořit žákům vzdělávací nástroje – čtení a psaní. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním. Žáci, kteří nastupují do školy, se již dokážou česky dorozumět. Snažíme se proto tuto jejich dovednost dále rozvíjet, obohacovat jejich slovní zásobu a seznamovat je se spisovnou podobou českého jazyka. Výuku gramatiky chápeme nikoliv jako cíl, ale jako cestu, jak díky poznávání struktury jazyka rozvíjet komunikační dovednosti.

Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk

Anglický jazyk je vyučován ve třetím až pátém ročníku. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd. Proto akcentujeme rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu.

- Řečové dovednosti
- Poslech s porozuměním
- Mluvení
- Čtení s porozuměním
- Psaní

Žáci jsou rozděleni bez ohledu na ročník do skupin dle úrovně znalostí a dovedností. Skupiny nejsou prostupné, pouze ve výjimečných případech. Skupina, v níž jsou žáci, kterým dělá zvládnutí angličtiny velké problémy, se věnuje pouze základnímu učivu, které variantně opakuje. Cílem práce této skupiny je umožnit žákům základní orientaci v jazyce a osvojit si základní slovní zásobu a fráze. Další skupiny pracují s náročnějším materiálem, aktivně rozvíjí slovní zásobu a pracují s delšími a náročnějšími texty.

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí strategie, které mají žákům umožnit zejména:

Kompetence k učení

- Pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život,
- propojovat probraná témata a jazykové jevy,
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině.

Kompetence k řešení problémů

- Řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí,
- nebát se mluvit anglicky s cizím člověkem,
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba.

Kompetence komunikativní

- Porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce,
- umět zformulovat jednoduché myšlenky anglicky,
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce,
- využívat dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu.

Kompetence sociální a personální

- dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování,
- spolupracovat v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu.

Kompetence občanské

- Získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi,

Kompetence pracovní

- Samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem,

Kompetence digitální

- Vést žáky k používání digitálních technologií, využívat je při učení, k usnadnění práce,

1. stupeň

Cílem předmětu anglický jazyk na 1. stupni je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Zejména v počátcích upřednostňujeme induktivní způsob výuky před výukou deduktivní. Neučíme tedy nejdříve poučky, ale ponecháváme žákům prostor, aby si z textů říkadel, jednoduchých básniček a podobně sami odvodili, jak vyjádřit jiné věty. Gramatiku učíme teprve tehdy, když jsou příslušné pojmy zvládnuty v předmětu český jazyk a literatura (např. časování sloves).

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 1. – 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA: 3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevnování čtenářských dovedností a návyků, uplatnění přirozené intonace	1.-3.	
3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	komunikační situace: pozdrav, oslovení omluva, žádost, vzkaz, zpráva, dialog, mluvčí a posluchač	1. - 3.	
3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru	výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů,	1. - 3.	

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 1. – 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky
	zdvořilostní obraty		
3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace	1.- 3.	
3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	rozvíjení znělého hlasu, nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání	1. - 3.	
3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	členění jazykového projevu	1. - 3.	
3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	souvislé jazykové projevy, využívání jednoduché osnovy	1.-3.	
3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	dodržování hygienických návyků správného psaní	1.- 3.	
3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	automatizace psacího pohybu, odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu	1.-3.	
3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	úhledný přepis a opis textu, plynulý a úhledný písemný projev	1. - 3.	
3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	vyprávění pohádky ,pověsti nebo povídky, spojování obsahu textu s ilustrací	1. - 3.	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA: 3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	hláskosloví, stavba slov, nauka o slově	1. - 3.	
3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná	slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu; vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná	1. - 3.	
3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost	třídění slov seznamování se s některými slovními druhy	1. - 3.	
3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	ohebné a neohebné slovní druhy	1. - 3.	
3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	souvislý mluvený projev význam slov	1. - 3.	
3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	věta a souvětí, spojky a jejich funkce, spojovací výrazy	1. - 3.	
3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	druhy vět podle postoje mluvčího, výběr vhodných jazykových prostředků	1. - 3.	
3-2-07 odůvodňuje a píše správně: i,í/y,ý po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě,mě; slova s ú/ů; velká písmena na začátku	znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu	1. - 3.	

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 1. – 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky
věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování			
LITERÁRNÍ VÝCHOVA 3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku	reprodukce textu, přednes básně nebo úryvku prózy	1. - 3.	
3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	líčení atmosféry příběhu	1.-3.	
3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	základy literatury - poezie (pojmy: báseň, rým, sloka, přednes), próza (pojmy: pohádka, povídka, postava, děj, prostředí)	1. - 3.	
3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	volná reprodukce textu, dramatizace pohádky, povídky nebo básně	1. - 3.	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 4. – 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA: 5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů, tiché čtení s porozuměním	4. - 5.	
5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku	4. - 5.	
5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.	orientace v textu práce s mluveným slovem	4. - 5.	
5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	vystižení podstaty sdělení orientace v naučných textech přiměřených věku	4. - 5.	
5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	pravidla dialogu a mezilidské komunikace	4. - 5.	
5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	porovnávání názorů, tolerance řešení konfliktních situací svobodná volba	4. - 5.	
5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy, a tempo podle svého komunikačního záměru	členění vět, frázování, síla a barva hlasu, nonverbální komunikace	4. - 5.	
5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	spisovná, hovorová a nespisovná mluva	4.-5.	
5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	orientace ve stavbě textu, členění na odstavce	4. - 5.	

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 4. – 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky
5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	pravidla sestavování osnovy, členění příběhu	4. - 5.	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA: 5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, slova opačného a stejného významu	4.-5.	
5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	stavba slova	4. - 5.	
5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	slovní druhy a jejich třídění, tvary slov, mluvnické kategorie sloves a podstatných jmen	4. - 5.	
5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	slovní zásoba a tvoření slov, tvary slov	4.-5.	
5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	práce s větou	4. - 5.	
5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	výstavba věty, základní větné členy, věta jednoduchá, souvětí, smysluplné uspořádání vět jednoduchých do souvětí	4. - 5.	
5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	rozmanité spojovací výrazy	4. - 5.	
5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	vyjmenovaná slova práce se skupinami slov s y/ý uvnitř slov hledání a dotváření slov příbuzných	4. - 5.	
5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	shoda přísudku podmětem	4.-5.	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA: 5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	zážitkové čtení a naslouchání nalézání příčin věcí a porozumění jim	4. - 5.	
5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	tvořivé činnosti s literárním textem volná reprodukce, dramatizace textu, ilustrace k přečtenému, vystižení děje vlastní tvorba na libovolné téma	4. - 5.	
5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	druhy a žánry dětské literatury	4.-5.	
	literatura umělecká a věcná literatura v proměnách času lidová slovesnost	4.-5.	
5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	literární pojmy: přirovnávání, básnické výrazy, přenesené výrazy, zastaralé výrazy verš, rým	4. - 5.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Komunikační a slohová výchova

ČJL-3-1-01p	čte s porozuměním jednoduché texty
ČJL-3-1-02p	rozumí pokynům přiměřené složitosti
ČLJ-3-1-04p,05p,06p	dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
ČJL-3-1-08p	zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním
ČJL-3-1-09p	píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
ČJL-3-1-09p	spojuje písmena a slabiky
ČJL-3-1-09p	převádí slova z mluvené do psané podoby
ČJL-3-1-09p	dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
ČJL-3-1-10p	opisuje a prepisuje krátké věty

Jazyková výchova

ČJL-3-2-01p	rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
ČJL-3-2-01p	rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
ČJL-3-2-01p	tvoří slabiky
ČJL-3-2-01p	rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
ČJL-3-2-08p	píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

Literární výchova

ČJL-3-3-01p	pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkánky a dětské básně
ČJL-3-3-01p	reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací, při poslechu krátkých pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

Oblast:	Předmět:	Období:	
Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk	3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
3-1-01 Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, pozdravy a rozloučení, představování se, vyjádřit souhlas a nesouhlas, sdělení záliby, reakce na pokyny	3.	
3-1-02 Zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Základní slovní zásoba, pozdravy a rozloučení, představování se, vyjádřit souhlas a nesouhlas, sdělení záliby, reakce na pokyny	3.	
3-1-03 Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	Jednoduché tematické okruhy, četba z autentických textů psaní tematické slovní zásoby používání slovníku s výslovností	3.	
3-1-04 Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	Jednoduché tematické okruhy četba z autentických textů psaní tematické slovní zásoby používání slovníku s výslovností	3.	
3-1-05 Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	Abeceda, hláskování (jména), práce se slovníkem	3.	

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
3-1-06 Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	Základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem	3.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk	Období: 4. – 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI: 5-1-01 Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Zvuková a grafická stránka jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	4. - 5.	
5-1-02 Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem	4. - 5.	
5-1-03 Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	Tematické okruhy – domov, rodina, škola volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblekání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí	4. - 5.	
POSLECH S POROZUMĚNÍM: 5-2-01 Zapojí se do jednoduchých rozhovorů	Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění).	4. - 5.	
5-2-01 Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		4. - 5.	
5-2-03 Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá		4. - 5.	
MLUVENÍ: 5-3-01 Vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům		4. - 5.	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk	Období: 4. – 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
5-3-02 Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		4. - 5.	
PSANÍ: 5-4-01 Napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	Základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	4. - 5.	
5-4-02 Vyplní osobní údaje do formuláře	Základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	4.-5.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Poslech s porozuměním

CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální podporu). rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

Mluvení

CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje

CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk

CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální podporu)

Čtení s porozuměním

CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální podporu)

Psaní

- Je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

5.2. Matematika a její aplikace

Obsahem vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacích oborů Matematika a její aplikace stanovených RVP pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

- Matematika

Obsah vzdělávacího oboru:

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je členěn do čtyř tematických okruhů: číslo a početní operace; závislosti, vztahy a práce s daty; geometrie v rovině a v prostoru; nadstandardní aplikační úlohy a problémy

Zařazená průřezová témata

Průřezová témata jsou zařazena pro celou vzdělávací oblast. Jsou uvedena v tabulce.

Charakteristika vyučovacího předmětu matematika

Vyučovací předmět Matematika je určen pro všechny ročníky 1. stupně. Jeho obsahem je vzdělávací oblast matematika a její aplikace, které jsou v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání určeny pro 1. stupeň.

- Číslo a početní operace – přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky, zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model), násobilka, vlastnosti početních operací s čísly, písemné algoritmy početních operací
- Závislosti, vztahy a práce s daty – závislosti a jejich vlastnosti, diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády
- Geometrie v rovině a v prostoru – základní útvary v rovině, základní útvary v prostoru
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy – slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost

Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsob jejich užití. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života.

Kompetence

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy směřují k utváření klíčových kompetencí, které jsou vyjádřeny pro vzdělávací oblast Matematika a její aplikace

Kompetence k učení

- Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení,
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci,
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků,
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok,
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti,
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání,
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události,
- porozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a jiných ITC prostředků a využívat je k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.
- seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody),
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků., pomocí nich se jasně a výstižně vyjadřovat.

Kompetence sociální a personální

- Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování,
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

- Na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí,

- vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémech,
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

- naučit žáky utvářet pracovní návyky v jednoduchém samostatném i týmovém experimentování
- podporovat žáky v poznání všeho, co je zajímavé, co se jim líbí a v čem by v budoucnu mohli uspět

Kompetence digitální

- naučit žáky ovládat běžná digitální zařízení, aplikace a služby a využívat je při učení a při běžném životě
- vést žáky k získávání, vyhledávání, posuzování, spravování a sdílení dat, informací
- ukázat žákům jak využít digitální technologie, aby si usnadnili práci
- učit žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 1. – 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
3-1-01 Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	manipulace s předměty počítání prvků	1.-3.	
3-1-02 Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	čtení a zápis čísel vztahy větší, menší, rovno a znaménka $>$, $<$, $=$	1. - 3.	
3-1-03 Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	orientace na číselné ose pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi určování stovek, desítek a jednotek	1. - 3.	
3-1-04 Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítání a odčítání v oboru 0-20 bez přechodu přes 10 a s přechodem přes 10	1. - 3.	
	sčítání a odčítání v oboru 0-100 násobení a dělení v oboru malé násobilky (násobilka 1, 2, 3, 4, 5 a 10)	2.-3.	
	sčítání a odčítání v oboru 0-1000 násobení a dělení v oboru malé násobilky (násobilka 6,7, 8 a 9)	2.-3.	
3-1-05 Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací	1. - 3.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 1. – 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
ZAVISLOSTI,VZTAHY A PRÁCE S DATY 3-2-01 Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	určování času převádění jednotek času	1. - 3.	
3-2-02 Popisuje jednoduché závislosti z praktického života	seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy orientace a čtení matematických zápisů	1. - 3.	
3-2-03 Doplnuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	pohyb ve čtvercové síti, na číselné ose práce s údaji (jízdni řád, ceník)	1. - 3.	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU 3-3-01 Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa ;nachází v realitě jejich reprezentaci	vyhledávání určitých tvarů v okolí třídění předmětů podle tvaru rovinné útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník a kruh	1.-3.	
	tělesa - krychle, kvádr, koule	1. - 3.	
3-3-02 Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	bod, přímka, polopřímka a úsečka – měření v cm	1. - 3.	
3-3-03 Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	modelování geometrických útvarů podle zadání	1. - 3.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
M-3-1-03p zná matematické operátory+, -, =, <, > a umí je zapsat
M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20
M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynu a s využitím pomůcek
M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi
M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 4. – 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
5-1-01 Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	principy asociativnosti a komutativnosti	4.-5.	
5-1-02 Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	sčítání a odčítání čísel do 100000 velká násobilka písemné násobení dvojciferným číslem dělení jednociferným číslem dělení se zbytkem v oboru přirozených čísel	4.-5.	
	sčítání a odčítání čísel do milionu písemné násobení jednociferným až čtyřciferným číslem dělení dvojciferným číslem	4.-5.	
5-1-03 Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	zaokrouhlování na 1000, 100, 10 kontroly výpočtů	4.-5.	
	zaokrouhlování na 1 000 000, 100 000, 10000, kontroly výpočtů	4.-5.	
5-1-04 Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	slovní úlohy s jednou a dvěma početními operacemi se	4.-5.	
5-1-05 Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	základní rozdělení celku	4.-5.	
5-1-06 Porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	Početní operace se zlomky	4.-5.	
5-1-07 Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění	4.-5.	
5-1-08 Porozumí významu znaku: - -- pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění	4.-5.	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	práce s daty, závislosti a jejich vlastnosti	4.-5.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 4. – 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
5-2-02 Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	4.-5.	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU	práce s geometrickými útvary	4.-5.	
5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku	4.-5.	
5-3-02 Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, obvod mnohoúhelníku, obrazce	4.-5.	
5-3-03 Sestrojí rovnoběžky a kolmice	rovnoběžky, různoběžky, kolmice	4.-5.	
5-3-04 Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	obsah čtverce, obdélníku, pravoúhlého trojúhelníku jednotky obsahu	4.-5.	
5-3-05 Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	osová souměrnost	4.-5.	
NADSTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
5-4-01 Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	slovní úlohy s netradičními postupy, číselné a obrazové řady, magické čtverce, prostorová představivost	4.-5.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- M-5-1-02 čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvojčíselná čísla
M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy
M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla, používá kalkulačtor
M-5-2-01p vyhledá a rozřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce, určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích, provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času, uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

M-5-3-01p	znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
M-5-3-02p	měří a porovnává délku úsečky
M-5-3-02p	vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
M-5-3-03	sestrojí rovnoběžky a kolmice
M-5-3-05p	určí osu souměrnosti překládáním papíru, pozná základní tělesa
M-5-4-01p	řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

5.3. Informatika

Obsahem vzdělávací oblasti Informatika je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Informatika stanovených RVP pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

- Informatika

Obsah vzdělávacího oboru:

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informatika je členěn do čtyř tematických okruhů: Data, informace a modelování; Algoritmizace a programování; Informační systém; Digitální technologie.

Zařazená průřezová témata

Průřezová témata jsou zařazena pro celou vzdělávací oblast. Jsou uvedena v tabulce.

Charakteristika vyučovacího předmětu informatika

Určitou zvláštností je v tomto aspektu výuka předmětu Informatika ve čtvrtém a pátém ročníku, kde je vždy v rozvrhu pevně stanovena jedna hodina týdně. Kromě této určené hodiny však výuka oboru probíhá také při práci v jiných předmětech (výukové programy různých předmětů), a to ve všech ročnících. Z důvodu nízkého počtu žáků v ročnících není třeba dělit třídy na skupiny.

Obsahem předmětu jsou okruhy, které jsou v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání určeny pro 1. stupeň.

- Data, informace a modelování - data, informace; kódování a přenos dat; modelování;
- Algoritmizace a programování - řešení problémů krokováním; programování; kontrola řešení;
- Informační systémy - systémy; práce se strukturovanými daty;
- Digitální technologie - hardware a software; počítačové sítě; bezpečnost.

Žáci se seznamují se základy komunikace pomocí internetu, rozvoj inforatického myšlení, vyhledávání informací, respektování pravidel práce s počítačem a základní práce a poznávání digitálních technologií, které se aplikují i v jiných předmětech (seminární práce, referáty apod.)

Kompetence

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy směřují k utváření klíčových kompetencí, které jsou vyjádřeny pro vzdělávací oblast Informatika

Kompetence k učení

- Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení,
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci,
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků,
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok,

- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti,
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání,
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události,
- porozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a jiných ITC prostředků a využívat je k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.
- seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody),
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků., pomocí nich se jasně a výstižně vyjadřovat.

Kompetence sociální a personální

- Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů ve výuce ICT
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování,
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

- Na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí,
- vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémů,
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

- naučit žáky utvářet pracovní návyky v jednoduchém samostatném i týmovém experimentování
- podporovat žáky v poznání všeho, co je zajímavá, co se jim líbí a v čem by v budoucnu mohli uspět

Kompetence digitální

- naučit žáky ovládat běžná digitální zařízení, aplikace a služby a využívat je při učení a při běžném životě
- vést žáky k získávání, vyhledávání posuzování, spravování a sdílení dat, informací
- ukázat žákům jak využít digitální technologie, aby si usnadnili práci
- učit žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních

Oblast: Informatika	Předmět: Informatika	Období: 4. - 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
5-1-01 Uvede příklady dat, která ho obklopují, a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	Data, informace – sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a	4.-5.	

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

Oblast: Informatika	Předmět: Informatika	Období: 4. - 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
5-1-02 Popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů	4.-5.	
5-1-03 Vyčte informace z daného modelu	Kódování a přenos dat – využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace Modelování – model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	4.-5.	
5-2-01 Sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	Řešení problému krokováním – postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci	4.-5.	
5-2-02 Popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení		4.-5.	
5-2-03 V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	Programování – experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu	4.-5.	
5-2-04 Ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Kontrola řešení – porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	4.-5.	
5-3-01 V systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	Systémy – skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi	4.-5.	
		4.-5.	
		4.-5.	
5-3-02 Pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná a nečíselná data	Práce se strukturovanými daty – shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktury;	4.-5.	
		4.-5.	

Oblast: Informatika	Předmět: Informatika	Období: 4. - 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
	záznam, doplnění a úprava záznamu		
5-4-01 Najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	Hardware a software – digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů Počítačové sítě – propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat Bezpečnost – pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla	4.-5.	
5-4-02 Propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí		4.-5.	
5-4-03 Dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi		4.-5.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat
- I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví.
- I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů
- I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení
- I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů
- I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky
- I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data
- I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu
- I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

5.4.Člověk a jeho svět

Obsahem vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět stanovených RVP pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

- Člověk a jeho svět

Obsah vzdělávacího oboru:

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.

Zařazená průřezová témata

Průřezová témata jsou zařazena pro celou vzdělávací oblast. Jsou uvedena v tabulce.

Charakteristika vyučovacího předmětu **Člověk a jeho svět**

Tento vyučovací předmět je vytvořen jako jeden souvislý předmět od 1. do 5. ročníku.

Žáci se učí pozorovat věci a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří si tak prvotní ucelený obraz světa. Učí se poznávat sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí věci, jevy a děje pojmenovávat, vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy. Zahrnuje všech pět tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme - domov, škola, obec (město), místní krajina, okolní krajina, regiony ČR, naše vlast, Evropa a svět, mapy obecně zeměpisné a tematické
- Lidé kolem nás – rodina, soužití lidí, chování lidí, právo a spravedlnost, vlastnictví
- Lidé a čas – orientace v čase a časový řád, současnost a minulost v našem životě, regionální památky, báje, mýty pověsti
- Rozmanitost přírody – látky a jejich vlastnosti, voda a vzduch, nerosty a horniny a půda, vesmír a Země, rostliny a houby a živočichové, životní podmínky, rovnováha v přírodě, ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody
- Člověk a jeho zdraví – lidské tělo, péče o zdraví, návykové látky, závislosti a zdraví, osobní bezpečí, krizové situace, přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená

Kompetence

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy směřují k utváření klíčových kompetencí, které jsou vyjádřeny pro vzdělávací oblast Člověk a jeho svět

Kompetence k učení

- Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení,
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci,
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků,
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok,
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti,
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání,
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události,
- porozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a jiných ITC prostředků a využívat je k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.
- seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody),
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků., pomocí nich se jasně a výstižně vyjadřovat.

Kompetence sociální a personální

- Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru i ve výuce ICT

- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování,
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj.

Kompetence občanské

- Na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí,
- vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémech,
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

- naučit žáky utvářet pracovní návyky v jednoduchém samostatném i týmovém experimentování
- podporovat žáky v poznání všeho, co je zajímavé, co se jim líbí a v čem by v budoucnu mohli uspět

Kompetence digitální

- naučit žáky ovládat běžná digitální zařízení, aplikace a služby a využívat je při učení a při běžném životě
- vést žáky k získávání, vyhledávání, posuzování, spravování a sdílení dat, informací
- ukázat žákům jak využít digitální technologie, aby si usnadnili práci
- učit žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Člověk a jeho svět	Období: 1. – 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
3-1-01 Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace	1. - 3.	
3-1-02 Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Obec, místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť Okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajina na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany Regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR	1. - 3.	

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Člověk a jeho svět	Období: 1. – 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
	<p>Naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly</p> <p>Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování</p> <p>Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky</p>		
3-2-01 Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi,	<p>Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání</p> <p>Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie</p> <p>Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování-ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality;; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům</p> <p>Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy</p> <p>Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky</p>	1. - 3.	
3-2-02 Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností			

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Člověk a jeho svět	Období: 1. – 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
3-3-01 Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	<p>Orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období</p> <p>Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny</p> <p>Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost</p> <p>Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj</p>	1. - 3.	
3-3-02 Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu,			
3-3-03 Uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost			
3-4-01 Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	<p>Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání a měření veličin w praktickým užíváním základních jednotek</p> <p>Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život</p> <p>Nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam</p> <p>Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období</p> <p>Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob</p>	1.-3.	
3-4-02 Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě			
3-4-03 Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů			

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Člověk a jeho svět	Období: 1. – 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
	<p>života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka</p> <p>Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí</p> <p>Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva</p> <p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy</p>		
3-5-01 Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	<p>Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince</p> <p>Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při</p>	1.-3.	
3-5-02 Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných			
3-5-03 Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek			

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Člověk a jeho svět	Období: 1. – 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
<p>3-5-04 Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>	<p>drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena</p> <p>Návykové látky, závislosti a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</p> <p>Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích</p> <p>Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby, odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p> <p>Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém</p>	1.-3.	

Minimální doporučená úroveň pro úpravu očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
 ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy
 ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy
 ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování
 ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně
 ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
 ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti
 ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin, orientuje se v čase
 ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností
 ČJS-3-3-02p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
 ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti
 ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
 ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
 ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
 ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu
 ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu, popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění
 ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla
 ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
 ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníků silničního provozu
 ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
 ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Člověk a jeho svět	Období: 4. - 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
5-1-01 Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště	4.-5.	
5-1-02 Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace	4.-5.	
5-1-03 Rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	Obec, místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť	4.-5.	
5-1-04 Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství		4.-5.	

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Člověk a jeho svět	Období: 4. - 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	Okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajina na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany Regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR Naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky		
5-1-05 Porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích		4.-5.	
5-1-06 Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam		4.-5.	
5-2-01 Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě),	Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání	4.-5.	
5-2-02 Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou	Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie	4.-5.	
5-2-03 Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích. Odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže možnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování-ohleduplnost, etické zásady, zvládnání vlastní emocionality,; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	4.-5.	

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Člověk a jeho svět	Období: 4. - 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
	Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky		
5-3-01 Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období	4.- 5.	
5-3-02 Využívá knihovny, sbírky muzeí a galerie jako informační zdroje pro pochopení minulosti	Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny		
5-3-03 Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost		
	Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	4.- 5.	
5-4-01 Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem příroda a činností člověka	Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání a měření veličin w praktickým užíváním základních jednotek	4.-5.	
5-4-02 Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislosti d rozdělením času a střídáním ročních období	Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život		
5-4-03 Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů,			

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Člověk a jeho svět	Období: 4. - 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
<p>zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy</p> <p>5-4-04 Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</p> <p>5-4-05 Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</p> <p>5-4-06 Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</p>	<p>Nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětvávání, vznik půdy a její význam</p> <p>Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období</p> <p>Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka</p> <p>Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí</p> <p>Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva</p> <p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy</p>		
<p>5-5-01 Využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života</p> <p>5-5-02 Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</p> <p>5-5-03 Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</p>	<p>Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince</p>	4.-5.	

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Člověk a jeho svět	Období: 4. - 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
<p>5-5-04 Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</p> <p>5-5-05 Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p> <p>5-5-06 Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</p> <p>5-5-07 Rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</p>	<p>Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a neprenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena</p> <p>Návykové látky, závislosti a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií</p> <p>Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích</p> <p>Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby, odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p>		

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Člověk a jeho svět	Období: 4. - 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém		

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec do příslušného kraje
 ČJS-5-1-01p ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
 ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
 ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
 ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
 ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
 ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky
 ČJS-5-2-01p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině v obci
 ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
 ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
 ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
 ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz
 ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů
 ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
 ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
 ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště
 ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
 ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období
 ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí
 ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny
 ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
 ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
 ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami
 ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
 ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
 ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události

- ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
- ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky
- ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

5.5. Umění a kultura

Vzdělávací oblast Umění a kultura je vyučována ve všech ročnících 1. stupně. Jejím obsahem jsou části vzdělávacích oborů Hudební výchova a Výtvarná výchova stanovených RVP pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

- Hudební výchova
- Výtvarná výchova

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředky pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Zařazená průřezová témata

Průřezová témata jsou zařazena pro celou vzdělávací oblast. Jsou uvedena v tabulce.

Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova

Vyučovací předmět Hudební výchova je vyučován ve všech ročnících 1. stupně. Jeho obsahem jsou části vzdělávacího oboru Hudební výchova, které jsou Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání stanoveny pro 1. stupeň.

- Vokální činnost – pěvecký a mluvní projev, hudební rytmus, dvojhlas a vícehlas, intonace, vokální improvizace, záznam vokální hudby
- Instrumentální činnost – hra na hudební nástroje, rytmizace, melodizace, hudební improvizace, záznam instrumentální melodie
- Hudebně pohybové činnosti – taktování, pohybová doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby, orientace v prostoru
- Poslechové činnosti – kvalita tónů, vztahy mezi tóny, hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem, hudba vokální, instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj, hudební styly a žánry, hudební formy, interpretace hudby

Kompetence

V předmětu Hudební výchova jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- vedení žáků k učení se prostřednictvím vlastní tvorby,
- zprostředkování pohledu na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa,
- rozvoj tvořivosti žáků aktivním osvojováním různých výtvarných a hudebních technik
- vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu, dle možnosti žáka

Kompetence k řešení problémů

- vedení žáků k tomu, aby vyhledávali vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána,
- otevírání před žáky možnosti volby vhodných výtvarných a hudebních vyjadřovacích prostředků,
- kritické myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorbě.

Kompetence komunikativní

- otvírání před žáky možností přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání,
- rozvoj dovedností důležitých pro vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla.

Kompetence sociální a personální

- předkládání dostatečného množství příkladů pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí,
- poskytování prostoru pro osobité výtvarné i hudební projevy žáků.

Kompetence občanské

- seznamování žáků s významnými výtvarnými a hudebními díly a jejich autory,
- vytváření potřeby návštěv výstav výtvarných prací a hudebních koncertů,
- podchycování individuálního zájmu žáků o kulturní dění a jeho podpora.

Kompetence pracovní

- osvojování výtvarných a hudebních technik a nástrojů

Kompetence digitální

- naučit žáky ovládat běžná digitální zařízení, aplikace a služby a využívat je při učení a při běžném životě
- vést žáky k získávání, vyhledávání, posuzování, spravování a sdílení dat, informací
- ukázat žákům jak využít digitální technologie, aby si usnadnili práci
- učit žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních

Charakteristika vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je vyučován ve všech ročnících 1. stupně. Jeho obsahem jsou části vzdělávacího oboru Výtvarná výchova, které jsou Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání stanoveny pro 1. stupeň.

- Rozvíjení smyslové citlivosti – prvky vizuálně obrazného vyjádření, uspořádání objektů do celků, reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly, smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření
- Uplatňování subjektivity – prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností, typy vizuálně obrazných vyjádření, přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením
- Ověřování komunikačních účinků – osobní postoj v komunikaci, komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření, proměny komunikačního obsahu

Kompetence

V předmětu Výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- vedení žáků k učení se prostřednictvím vlastní tvorby,
- zprostředkování pohledu na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa,
- rozvoj tvořivosti žáků aktivním osvojováním různých výtvarných a hudebních technik
- vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu, dle možnosti žáka

Kompetence k řešení problémů

- vedení žáků k tomu, aby vyhledávali vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána,
- otvírání před žáky možností volby vhodných výtvarných a hudebních vyjadřovacích prostředků,
- kritické myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorbě.

Kompetence komunikativní

- otvírání před žáky možností přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání,
- rozvoj dovedností důležitých pro vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla.

Kompetence sociální a personální

- předkládání dostatečného množství příkladů pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí,
- poskytování prostoru pro osobité výtvarné i hudební projevy žáků.

Kompetence občanské

- seznamování žáků s významnými výtvarnými a hudebními díly a jejich autory,
- vytváření potřeby návštěv výstav výtvarných prací a hudebních koncertů,
- podchycování individuálního zájmu žáků o kulturní dění a jeho podpora.

Kompetence pracovní

- osvojování výtvarných a hudebních technik a nástrojů

Kompetence digitální

- naučit žáky ovládat běžná digitální zařízení, aplikace a služby a využívat je při učení a při běžném životě
- vést žáky k získávání, vyhledávání, posuzování, spravování a sdílení dat, informací
- ukázat žákům jak využít digitální technologie, aby si usnadnili práci
- učit žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné i duševní zdraví i zdraví ostatních

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova	Období: 1. – 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
3-1-01 Zpívá v jednohlase	VOKÁLNÍ ČINNOSTI Pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozlišování hlasového rozsahu Hudební rytmus – realizace písní i ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu Dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. Intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a molových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. A spodního V. stupně apod.) Záznam vokální hudby - zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně	1. - 3.	
3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty,			
3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře			
3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie			
3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby			
3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální;			
5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i molových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI Hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova	4.-5.	
5-1-02 Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem,			

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova	Období: 1. – 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. Rytmizace, melodizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď), jednotlivá písňová forma (a-b) Záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů		
5-1-03 Využívá jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní			
5-1-04 Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby			
5-1-05 Vytváří jednoduché přede hry, mezi hry a do hry a provádí elementární hudební improvizace			
5-1-06 Rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků,	HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků Orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách		
5-1-07 Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	POSLECHOVÉ ČINNOSTI Kvalita tónů – délka, síla, barva, výška Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným schématickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu Hudba vokální, instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj Hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. Hudební formy – malá písňová forma, rondo, variace		

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova	Období: 1. – 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
	Interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)		

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty
 HV-3-1-02p hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadél i při zpěvu
 HV-3-1-04p eaguje pohybem na tempové a rytmické změny
 HV-3-1-05p ozlíší sílu zvuku, pozorně vnímá jednoduché skladby
 HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
 HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou
 HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje
 HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy, pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb, správně hospodáří s dechem při interpretaci písní - frázování

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Vývarná výchova	Období 1.-5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
3-1-01 Rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury-jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše objemu a prostoru Uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření Reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly	1.-3.	
3-1-02 V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace			
3-1-03 Vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje			
3-1-04 Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností			

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období 1.-5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
3-1-05 Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	<p>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama</p> <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby</p>		
5-1-01 Při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	<p>Typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění-hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama</p> <p>Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p>	4. - 5.	
5-1-02 Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností			
5-1-03 Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	<p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací</p> <p>Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)</p> <p>Proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění</p>	4. - 5.	
5-1.04 Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky			
5-1-05 Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace			

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Vývarná výchova	Období 1.-5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
5-1-06 Nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil			

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- VV-3-1-01p až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
 VV-3-1-01p rozpozná a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
 VV-3-1-02p VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

5.6. Člověk a zdraví

Obsahem vzdělávací oblasti Člověk a zdraví je naplňování očekávaných výstupů stanovených RVP pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět:

- Tělesná výchova

Jsou zde integrovány vzdělávací obory:

- Tělesná výchova
- Zdravotní tělesná výchova

Zařazená průřezová témata

Průřezová témata jsou zařazena pro celou vzdělávací oblast. Jsou uvedena v tabulce.

Charakteristika vyučovacího předmětu Tělesná výchova

Předmět si klade za cíl vést žáky k péči a ochraně zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní a sociální pohody. Jde o cestu, která vede ke zdravému stylu života, do kterého patří pohybové činnosti, zdravotní preventivní chování, bezpečí člověka v každodenních i mimořádných situacích. Vede k poznávání sebe sama jako živé bytosti, která má své biologické i fyziologické potřeby. Vede k poznání vlastních pohybových možností a účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Vyučovací předmět Tělesná výchova je vyučován ve všech ročnících 1. stupně. Jeho obsahem jsou vzdělávací obory:

Činnosti ovlivňující zdraví

Význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj vytrvalosti, síly, rychlosti, pohyblivosti, koordinaci pohybu, hygieně při TV, bezpečnost při pohybových činnostech.

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti.

Činnosti podporující pohybové učení

Komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Zdravotní tělesná výchova -Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení

Preventivní využití v hodinách TV pro všechny žáky nebo pro žáky se zdravotním oslabením jako hlavní činnost v TV, které jsou Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání stanoveny pro 1. stupeň.

Podrobný přehled časové dotace předmětu je uveden v učebním plánu tohoto školního vzdělávacího programu.

Organizace:

V rámci hodin tělesné výchovy žáci s přihlédnutím k určitým sportovním aktivitám cvičí v tělocvičně, hřišti, ve volné přírodě, terénu kolem školy a plaveckém bazénu. V úvodu se zabývají nástupem, organizačním záležitostem rozcvičením a přípravou organismu na tělesnou zátěž a pak následuje daný typ sportovní činnosti a závěr patří relaxaci, protažení a zklidnění. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, krátkodobé i dlouhodobé projekty, lyžařský kurz a plavání, které se uskuteční podle podmínek školy.

Kompetence

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy směřují k utváření klíčových kompetencí, které jsou vyjádřeny pro vzdělávací oblast Člověk a zdraví jako celek.

Kompetence k učení

- Vést žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům oblasti tělesné výchovy, zdravotní tělesné výchovy a části oblasti Člověk a jeho svět týkající se lidského těla,
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládat žákům dostatečné množství sportovních aktivit tak, aby pochopili, že každý člověk je jinak tělesně zdatný a jinak sportovně založen,
- hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech,
- vést žáky ke správnému vyhodnocení krizových situací za mimořádných okolností.

Kompetence komunikativní

- Vést žáky k tomu, aby dokázali naslouchat druhým a navzájem spolupracovat v rámci oblasti Člověk a zdraví,
- seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů týkající se oblasti Člověk a zdraví (encyklopedie, internet, učebnice, návody).

Kompetence sociální a personální

- Ukázat dětem potřebu spolupráce ve sportovním týmu, důležitost úkolů (rolí), které v týmu plní,
- předvést dětem na příkladech z tělesné výchovy a zdravotní tělesné výchovy nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování.

Kompetence občanské

- Vést žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do sportovních aktivit,
- budovat v dětech pozitivní postoj ke sportu,
- vést žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do sportovních aktivit,
- poskytnout dětem dostatečný prostor k jejich vlastnímu sportovnímu výkonu.

Kompetence pracovní

- Vysvětlit žákům, jak správně používat sportovní náčiní,
- objasnit žákům základní pravidla při sportu,
- při sportovních aktivitách žákům vysvětlit nutnost ochrany zdraví svého i druhých,
- vést žáky k tomu, aby dodržovali pravidla ve sportu i mimo něj, vést je k dodržování pravidel fair play,
- vysvětlit potřebu pohybových aktivit pro člověka, který se nevěnuje výkonnostnímu nebo vrcholovému sportu.

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 1. – 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
3-1-01 Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků a intenzita pohybu Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití Rozvoj různých forem rychlostí, vytrvalostí, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a	1. - 3.	
3-1-02 Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení		1. - 3.	
3-1-03 Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích		1. - 3.	
3-1-04 Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy		1. - 3.	
3-1-05 Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci		1. - 3.	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 1. – 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
	<p>netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost</p> <p>Základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti</p> <p>Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance</p> <p>Průpravné úpoly – přetahy, přetlaky</p> <p>Základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem</p> <p>Základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkáni podle zjednodušených pravidel minisportů</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody</p> <p>Plavání – (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti</p> <p>Lyžování, bruslení – (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích</p> <p>Další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)- cyklokurzy</p>		

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 1. – 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
	<p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ Komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály Organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí Zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží Měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy Zdroje informací o pohybových činnostech</p>		
ZTV-3-1-01 Uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy	<p>ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ Zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)</p>	1. - 3.	
ZTV-3-1-02 Zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením	<p>SPECIÁLNÍ CVIČENÍ Základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení viz #</p>	1. - 3.	

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 4.- 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
5-1-01 Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků a intenzita pohybu	4. - 5.	
5-1-02 Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení		
5-1-03 Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	4. - 5.	
5-1-04 Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	Rozvoj různých forem rychlostí, vytrvalostí, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu		
5-1-05 Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity		
5-1-06 Jedná v duchu fair play; dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV		
5-1-07 Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ŘOVENĚ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost Základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí	4. - 5.	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 4.- 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
5-1-08 Zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	odpovídající velikosti a hmotnosti Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičtým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance Průpravné úpoly – přetahy, přetlaky		
5-1-09 Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	Základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem Základy sportovních her –		
5-1-10 Orientuje se v informačních zdrojích a pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů		
5-1-11 Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody		
5-1-12 Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	Plavání – (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti Lyžování, bruslení – (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích Další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)- cyklokurzy ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ Komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	4. - 5.	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 4.- 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
	<p>Organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí</p> <p>Zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly</p> <p>Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p> <p>Měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy</p> <p>Zdroje informací o pohybových činnostech</p>		
ZTV-5-1-01 Zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování	<p>ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ</p> <p>Zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)</p>	4. - 5.	
ZTV-5-1-02 Zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele			
ZTV-5-1-03 Upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením			
	<p>SPECIÁLNÍ CVIČENÍ</p> <p>Základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení viz #</p>		

SPECIÁLNÍ CVIČENÍ

Oslabení podpůrně pohybového systému (A) - poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře-odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4); lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehů a ohybačů kyčle; posilování šjíjového, mezilopatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp

Oslabení vnitřních orgánů (B) – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4); (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy

Oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3); (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

TV-3-1-01p	zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
TV-3-1-04p	dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
TV-3-1-05p	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti, projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám, zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
ZTV-3-1-01	uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy
ZTV-3-1-02	zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením
TV-5-1-01p	chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu
TV-5-1-02p	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
TV-5-1-03p	zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
TV-5-1-04p	uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
TV-5-1-05p	reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
TV-5-1-06p	dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play, zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla, zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy
ZTV-5-1-01	zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
ZTV-5-1-02	zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
ZTV-5-1-03	upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

5.7. Člověk a svět práce

Obsahem vzdělávací oblasti Člověk a svět práce je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a svět práce stanovených pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět:

- Pracovní činnosti

Je zde zařazen vzdělávací obor:

- Člověk a svět práce

Zařazená průřezová témata:

Průřezová témata jsou zařazena pro celou vzdělávací oblast. Jsou uvedena v tabulce.

Charakteristika vzdělávacího předmětu Pracovní činnosti

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Žáci jsou

soustavně vedení k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Předmět je realizován souvisle od 1. ročníku do 5. ročníku.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na čtyři tématické okruhy:

- Práce s drobným materiálem
- Konstrukční činnosti
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

Kompetence

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí, které jsou vyjádřeny pro vzdělávací oblast Člověk a svět práce jako celek.

Kompetence k učení

- Praktické osvojování práce podle návodu
- Vedení žáků k plánování činností při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- Předkládání dostatečného množství příkladů pro pochopení technické dokumentace jednoduchých zařízení
- Poznávání výhod pořizování náčrtu při nejrůznějších činnostech
- Poznávání vlastností materiálů a surovin a jejich použitelnost
- Osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě

Kompetence k řešení problémů

- Uvědomování si potřeby praktického ověřování řešení problémů
- Aplikace řešení při obdobném zadání a hledání nových způsobů využití dovedností při práci s technickými materiály a přípravě pokrmů
- Uplatnění tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku

Kompetence komunikativní

- Vedení k účinné komunikaci při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- Seznamování s přesným významem pojmů se vztahem k práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- Předkládání dostatku podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků

Kompetence sociální a personální

- Spolupráce ve dvojici a ve skupině
- Přiřazování různých rolí v pracovní skupině a jejich prožívání
- Zážitek uvědomování si potřeby ohleduplnosti na pracovišti
- Autentické a objektivní poznávání okolního světa, potřebná sebedůvěra, postoj a hodnoty ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí

Kompetence občanské

- Otevírání prostoru pro pochopení různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu
- Umožnění tvořivého přístupu žáků k plnění zadaných témat
- Chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení

Kompetence pracovní

- Seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů
- Poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

- Naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim podat vlastní postup
- Orientovat se v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Kompetence digitální

- Poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 1. – 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p> <p>3-1-01 Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</p> <p>3-1-02 Pracuje podle slovního návodu a předlohy</p>	<p>Vlastnosti materiálů- Přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie, dřevo, aj.</p> <p>Pracovní pomůcky a nástroje- Nářadí a náčiní, Funkce a využití</p> <p>Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce</p> <p>Lidové zvyky, tradice, řemesla</p>	1. - 3	
<p>5-1-01 Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu</p> <p>5-1-02 Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</p> <p>5-1-03 Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</p> <p>5-1-04 Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</p>		4.-5.	
<p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI</p> <p>3-2-01 Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</p>	<p>Stavebnice – plošné, prostorové, konstrukční</p> <p>Sestavování modelů</p> <p>Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p>	1. - 3.	
<p>5-2-01 Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</p>		4.-5.	
<p>5-2-02 Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</p>			

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 1. – 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
5-2-03 Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu			

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 1. – 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
3-3-01 Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování		1. - 3	
3-3-02 Pečuje o nenáročné rostliny	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo		
5-3-01 Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede jednoduché pěstitelské pokusy a pozorování	Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)	4.-5.	
5-3-02 Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	Pěstování pokojových rostlin		
5-3-03 Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie		
5-3-04 Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu			
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
3-4-01 Připraví tabuli pro jednoduché stolování	Základní vybavení kuchyně	1. - 3.	
3-4-02 Chová se vhodně při stolování	Výběr, nákup a skladování potravin	4.-5.	
5-4-01 Orientuje se v základním vybavení kuchyně			

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 1. – 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Poznámky:
5-4-02 Připraví samostatně jednoduchý pokrm	Jednoduchá úprava stolu		
5-4-03 Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	Pravidla správného stolování		
5-4-04 Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Technika v kuchyni – historie, význam		

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy
- ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
- ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky
- ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny
- ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování
- ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování
- ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
- ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
- ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění
- ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu, užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky
- ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin
- ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
- ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu na zahradě
- ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně
- ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm
- ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
- ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni, uplatňuje zásady správné výživy

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1. Pravidla hodnocení žáků

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce (ale i mimo ni) po celý školní rok.

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí.

Hodnocení nesmí být zaměřeno primárně na srovnávání žáka s jeho spolužáky, mělo by se soustředit i na individuální pokrok každého žáka, respektive na hodnocení naplnění předem stanovených požadavků. Součástí hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho chování a projevu. Celkově však hodnocení nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáka.

Jedním z hlavních cílů pedagogické práce obecně by se mělo stát oslabování vnější motivace žáků – motivace prostřednictvím známek. Naopak by mělo docházet k posilování motivace vnitřní, která je podporována žákovým vlastním (sebe)hodnocením.

Hodnocení pomocí klasifikace je na prvním stupni prostřednictvím známek, v individuálních případech slovním hodnocením. Slovní hodnocení by nemělo obsahovat formulace typu „ve třídě patříš k průměru“, nálepka typu „jsi dobrý žák“ ani obecné pochvaly „mám z tebe radost“.

Nutností je, aby žáci byli předem seznámeni s výukovými cíli, očekávanými výstupy pro daný ročník - specifikovanými pro hodnocené období.

6.1.1. Závazné formy hodnocení:

Písemné průběžné hodnocení žáka

Výstupní hodnocení žáků vydávané žákům obsahuje vyjádření o možnostech a nadání, předpokladech pro další vzdělávací dráhu, o chování v průběhu povinné školní docházky, o osvojování klíčových kompetencí, případně dalších významných skutečnostech ve vzdělávání.

Podrobná pravidla pro hodnocení žáků jsou zpracována v příloze školního řádu.

Alespoň 2 x v průběhu každého pololetí školního roku je žákům předávána informace o úrovni osvojení očekávaných výstupů v daném období. Vyučující má možnost doplnění tohoto hodnocení o slovní vyjádření, které doporučí, na jakou vzdělávací oblast se má žák zaměřit nebo například vyjádření ocenění pokroku, píle a úsilí žáka k zvládnutí očekávaných výstupů v daném období, ocenění plnění úkolů na realizovaném projektu apod.

Vysvědčení resp. výpis z vysvědčení

Hodnocení žáka na vysvědčení musí vystihnout úroveň rozvoje, kterého žák dosáhl ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých vzdělávacích oblastí v daném pololetí školního roku. Hodnocení je všestranné, postihuje všechny vyučované předměty. V případě problémů žáka obsahuje slovní hodnocení doporučení, jak neúspěchy odstranit, případně jak jim předcházet.

Výstupní hodnocení

6.2. Autoevaluace školy

Pokud má ve škole dojít k zefektivnění procesu vzdělávání, pak škola nutně musí věnovat velkou pozornost právě procesu autoevaluace vzdělávacího procesu jako celku. Nutností je vymezení oblastí, cílů, kritérií, nástrojů a časového rozvržení evaluačních činností. Hlavním cílem autoevaluace je zhodnocení stavu – tj. zjištění přinášející informace o tom, jak funguje školní

Základní škola a Mateřská škola Černá Voda, příspěvková organizace
Školní vzdělávací program

vzdělávací program, škola, jaké je prostředí školy, v němž se realizuje výuka. Tyto informace slouží jako zpětná vazba, prostřednictvím níž jsou vyvozovány kroky vedoucí k zefektivnění procesu výuky a zkvalitnění školního vzdělávacího programu. Některé aspekty školy budou vyhodnocovány na základě prostého posouzení pracovníky školy. Například při pravidelných řízených rozhovorech pracovníků s vedením školy, skupinových diskusích resp. pracovních dílnách pedagogických pracovníků. Jiné aspekty hodnocení školy budou sledovány na základě shromažďování žákovských prací, dotazníků zadávaných žákům, rodičům, ale i pedagogickým pracovníkům.

Jedním z nejvýznamnějších aspektů práce školy, který se zároveň obtížně hodnotí, je výuka. Je vhodné, aby její součástí byla autoevaluace učitelů. Součástí procesu autoevaluace učitele je vytváření materiálů obsahujícího například práce žáků, výstupy z realizovaných projektů, hodnocení žáků v soutěžích. Hodnocení práce učitelů se nesmí opírat pouze o ojedinělé hospitace, ale i o informace, jak učitelé výuku plánují, jaké si stanovují výukové cíle, jak vyhodnocují jejich naplnění a jak vedou žáky v procesu vzdělávání.

Jednou za dva roky vypracuje škola shrnující evaluační zprávu, která bude hodnotit celý proces školního vzdělávacího programu a následně povede k úpravám tohoto programu.

Cíle evaluace musí být stanoveny tak, aby došlo k vyhodnocení činnosti zejména v těchto oblastech:

- * Výsledky vzdělávání,
- * soulad výuky se školním vzdělávacím programem,
- * vzájemná spolupráce pedagogů,
- * spokojenost žáků,
- * efektivita hodnocení a sebehodnocení žáků,
- * spolupráce s rodiči a jejich spokojenost se vzděláváním žáků,
- * klima školy a spokojenost pedagogů,
- * materiálně technické zabezpečení vzdělávacího procesu,
- * efektivita projektové práce,
- * vnímání školy okolím a prezentace školy.